

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทดลอง เรื่อง "การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้วีดิทัศน์" ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวม
เรียงตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา 2521
 - 1.1 ความสำคัญของการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
 - 1.2 หลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
 - 1.3 เนื้อหาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา 2521
 - 1.4 การสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521
 - 1.5 การสอนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ
2. การใช้สื่อประเภทวีดิทัศน์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
3. การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดย เทคนิคการสอนด้วย

วีดิทัศน์

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา 2521

1. ความสำคัญของการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

ในชีวิตประจำวันของมนุษย์นั้น ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นมากในการใช้ติดต่อสื่อสาร
กับบุคคลทั่วไป นอกจากภาษาจะเป็นเครื่องมือในการติดต่อของมนุษย์แล้ว ภาษายังถือเป็นมรดก
ทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องมีการสืบทอดต่อไป โรงเรียนถือเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมซึ่ง
มีบทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่าง ๆ ให้แก่บุคคลในสังคม โดยที่โรงเรียนได้มีบทบาทใน
การสืบทอดวัฒนธรรมนี้เอง โรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยจึงมีบทบาทในการสอนภาษาไทย
อันเป็นภาษาประจำชาติให้แก่นักเรียน แต่เนื่องจากในปัจจุบันสถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงไป

เพราะมนุษย์ทั่วทุกมุมโลกได้มีการติดต่อสื่อสารถึงกันอย่างทั่วถึง การที่เด็กไทยได้เรียนภาษาไทยเพียงภาษาเดียวอาจจะไม่เป็นการเพียงพอ การเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งถือเป็นภาษาสากลที่คนทั่วโลกใช้ติดต่อสื่อสารกันอยู่ จะช่วยให้คนไทยสามารถสื่อสารกับคนทั่วโลกได้เข้าใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดมิตรภาพและสันติภาพขึ้นในโลก

ภาษาอังกฤษ เริ่ม เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนไทยตั้งแต่ตอนกลาง ศตวรรษที่ 19 นับตั้งแต่เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้จ้างครูฝรั่งมาถวายการสอนภาษาอังกฤษแก่พระราชโอรสและพระราชธิดา ในรัชสมัยต่อ ๆ มา ภาษาอังกฤษก็เริ่มมีบทบาทและความสำคัญในวงการศึกษาของไทยยิ่งขึ้น (จรรยา วงศ์สายัณห์ 2503 : 43-44) ทั้งนี้ คงจะเป็นเพราะว่าวิทยาการทั้งหลายส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษากลางในการสื่อความเข้าใจ และเพราะความจำเป็นที่จะต้องติดต่อกับชาวต่างประเทศมีมากขึ้น ภาษาอังกฤษ เพิ่มพูนความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ ในโลกปัจจุบัน การที่จะรู้วิชาการอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางออกไป จำเป็นต้องอาศัยผู้รู้ ซึ่งเป็นชาวต่างชาติ เป็นผู้ถ่ายทอด อีกประการหนึ่งคำวาททั้งหลาย โดยเฉพาะ ในวิชาการชั้นสูง จำเป็นต้องใช้ศัพท์เทคนิคที่เป็นภาษาอังกฤษ เป็นส่วนใหญ่ เพราะยังไม่มีมีการแปลศัพท์นั้น ๆ เป็นภาษาไทย ด้วยเหตุนี้ระบบการศึกษาของไทย จึงให้ความสำคัญแก่การเรียนภาษาอังกฤษ (กานดา ณ ถลาง 2515 : 56)

ในสภาพของสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้ามาก มีการพบปะติดต่อกับชาวต่างประเทศอยู่เสมอ ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทต่อความเป็นอยู่ของคนไทยมากขึ้นทั้งในด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ธุรกิจการค้า การศึกษา ตลอดจนในชีวิตประจำวันจะพบเห็นภาษาอังกฤษอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นสื่อ สิ่งของ เครื่องใช้ ยารักษาโรค หนังสือพิมพ์ ป้าย โฆษณาต่าง ๆ ชื่อสถานที่ ร้านค้า เป็นต้น นอกจากนี้ยังรับเอาคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทย เป็นจำนวนมาก ในจำนวนคำเหล่านี้ บางคำก็ออกสำเนียงเป็นไทย เช่น ฟาร์ม หุด พลาสติก และบางคำก็ใช้ เหมือนกับว่าเป็นภาษาไทย ซึ่งนำมาใช้แล้วผู้ฟังคนไทยก็เข้าใจได้ดี เช่น หุดบอล โควต้า เฮโรอิน คอร์รับชั่น เทคโนโลยี เป็นต้น คนไทยทุกวันนี้แม้กระทั่งการชู้ตก็จะมีภาษาอังกฤษปนอยู่ด้วย ทั้งนี้ ย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศได้ เข้ามามีอิทธิพลต่อคนไทย เป็นอันมาก ด้วยเหตุผลที่ว่าถ้าต้องการที่จะเรียนรู้ศึกษาคิดตาม เทคโนโลยีทางตะวันตก และใช้ สำหรับปรับตัวให้รู้เท่าทันก็ต้องเรียนภาษาของเขา ซึ่ง พวงเพ็ญ อินทรประวัติ (2520 : 29)

ได้กล่าวว่า ภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่อคนไทย 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการติดต่อค้าขาย ด้านการศึกษาวัฒนธรรมตลอดจนการ เมือง และในด้านชีวิตประจำวันของคนไทย เองในเมืองไทย

เมื่อชีวิตของคนไทยต้อง เกี่ยว ข้องโดย อาศัยภาษาอังกฤษ เป็น เครื่องมือสื่อสารใช้ ประโยชน์ในการ ดำรงชีวิตประจำวันมากขึ้นแล้ว การ เรียนรู้ภาษา อังกฤษจึง จำ เป็นสำหรับคนไทย และสังคมไทย ดังที่ เรซา ทองสวัสดิ์ (2514 : 194) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่คนไทยต้อง เรียนภาษาอังกฤษว่า

การเรียนรู้ภาษาไทยอย่าง เดียว จึง เป็นการไม่เพียงพอ เพราะวิทยาศาสตร์ การ แพทย์กิติ วิศวกรรมกิติ เครื่องกลต่าง ๆ นี้ มิได้เป็นความเจริญก้าวหน้าที่เป็นของคนไทย โดย เฉพาะ แต่เป็นความก้าวหน้าของวิทยาการใหม่ ๆ ของโลก ไทยได้รับเอาสิ่ง เหล่านั้น จากตำราภาษาอังกฤษแทบทั้งสิ้น ฉะนั้นการที่จะศึกษาจนบรรลุเป้าหมาย ในวิทยาการ ดัง กล่าว จึงจำเป็นจะต้อง เรียนภาษาอังกฤษควบคู่กันไป เพราะภาษาอังกฤษ เป็นกุญแจที่จะไขไปสู่ความรู้ ต่าง ๆ เหล่านั้นได้

จากประโยชน์และความ เกี่ยวข้องที่ภาษาอังกฤษมีความ เป็นอยู่ของคนไทย อย่าง หลีกเสียดไม่ได้เช่นนี้ การ เรียนรู้ภาษาอังกฤษจึง จำ เป็นสำหรับสังคมไทย และ เป็นประโยชน์ต่อ เด็กไทย (ผอຍฝា ทัศนพิภ, 2525 : ดังนั้น ภาษาอังกฤษจึงได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไป และ เข้ามามีบทบาทในหลักสูตรแทบทุกระดับชั้นการศึกษา ตั้งแต่ในฐานะที่เป็นวิชา เลือกจนกระทั่ง เป็นวิชาสามัญบังคับตามหลักสูตรประ โยค ประถมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2503 โดย กระทรวง ศึกษาธิการ ได้กำหนดให้นักเรียนตั้งแต่ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายขึ้นไป เรียนวิชาภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2511 : 10) หลังจากที่ได้รับ การบรรจุวิชานี้เข้าไว้ใน หลักสูตรของ กระทรวงศึกษาธิการแล้ว สภาพการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศ ได้มีการนำเอาวิธีการสอนหลายรูปแบบที่ได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข ให้สอดคล้องตาม ความมุ่งหมาย ซึ่งแตกต่างกันไปตามกาลสมัย ตามความต้องการ และความจำเป็นของสังคมใน ขณะนั้นตลอดจนแนวโน้มของการสอนภาษามาใช้

หลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

หลังจากที่ประเทศไทยได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษกันอย่างจริงจังเมื่อประมาณ 30 กว่าปีมาแล้ว ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุเข้าเป็นรายวิชาหนึ่งในหลักสูตรให้นักเรียนทุกคนเรียนวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นต้นไป (มาลินี จันทวิมล 2521 : 94) แม้จะมีการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมานานแล้วก็ตาม สุไร พงษ์ทองเจริญ (2520 : 1) มีความเห็นว่า ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย เพราะปรากฏว่าเมื่อนักเรียนได้เรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้ว ซึ่งถือว่านักเรียนได้ผ่านการเรียนภาษาอังกฤษมาแล้วเป็นเวลา 6 ปี แต่นักเรียนส่วนมากยังฟังภาษาอังกฤษไม่รู้เรื่อง พูดภาษาอังกฤษได้น้อยหรือไม่ได้เลย ความสามารถในการอ่านและทำความเข้าใจเนื้อความที่อ่านได้ล้มหลอนกันที่ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ รู้คำศัพท์น้อยและไม่สามารถจะเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง นับว่าเป็นการสิ้นเปลืองเวลาไปโดยได้ผลไม่คุ้มค่า

เมื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้ประสบความสำเร็จไม่ได้อย่างน่าพอใจตามที่หวังไว้ มีปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน ในปี พ.ศ. 2518 กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีดำริที่จะยกเลิกการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ดังนั้น เมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จึงไม่มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอยู่ในหลักสูตรฉบับนี้ แต่เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นวิชาต่างประเทศ บังคับในระดับประถมศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไปเป็นเวลานานแล้ว เมื่อหลักสูตรฉบับนี้ไม่ได้กำหนดให้มีการสอนภาษาอังกฤษ จึงก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านจากบรรดาผู้ปกครองพากันร้องเรียนอย่างมากให้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาต่อไป (สุไร พงษ์ทองเจริญ 2526 : 47) จากการวิจัยของ ทิพนดี อ่องแสงคุณ (2521 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา แต่ขอให้รัฐบาลและโรงเรียนดำเนินการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานทั้งในด้านหลักสูตร วิธีสอนและผู้สอน ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2522 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ตั้งคณะกรรมการร่างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ขึ้น และมีคำสั่งให้เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ให้เป็นวิชาเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ โดยให้เลือกได้ไม่เกินสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง และให้เริ่มดำเนินการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2523)

เพื่อเป็นการบ่งชี้และแก้ไขปัญหาค่าที่เกินมา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดเกณฑ์ที่เป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกเปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก โดยคำนึงถึงด้านความพร้อมของบุคลากรและความพร้อมด้านโรงเรียน ในด้านการจัดทำหลักสูตร คณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรและสื่อการสอนระดับประถมศึกษา ได้กล่าวสรุปว่า ถ้าจะให้การสอนภาษาอังกฤษในระดับนี้ได้ผล ควรจะมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางในการเลือกเนื้อหาและวิธีสอน ครูควรจะระลึกอยู่ตลอดเวลาว่าภาษาอังกฤษไม่ใช่วิชาบังคับอีกต่อไป หากแต่เป็นวิชาเลือกที่นักเรียนควรจะได้เรียนตามความสนใจของตน ในการสอนนั้นควรจะเน้นให้นักเรียนใช้ภาษาได้และแนวการสอนควรใช้วิธีการฝึก โดยใช้กลุ่มเป็นศูนย์กลางในการฝึกและใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือ

ในการจัดทำหลักสูตรและสื่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ได้กำหนดหลักการในด้านการสอนแก่ครู คือ.....

ในการสอนนั้น นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด นักเรียนทำงาน เป็นกลุ่ม เพื่อฝึกใช้ภาษาอย่างเต็มที่ ครูมีหน้าที่ในการจัดกลุ่มและมอบงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำ การเรียนการสอนดำเนินไปโดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อในการเรียน นักเรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อค้นหาหรือประดิษฐ์สิ่งของเพื่อสอบถาม เรื่องราวที่ต้องการทราบหรือเพื่อจะแสดงความคิดเห็นในสถานการณ์ต่าง ๆ ครูมีบทบาทในฐานะผู้จัดกิจกรรม ผู้ให้คำอธิบายว่ากิจกรรมนั้น ๆ นักเรียนจะต้องทำอะไรบ้าง และเป็นผู้แนะในการฝึกภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2525 : 3)

หลักการดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา เปลี่ยนจากแบบเดิมมาเป็น เน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก แต่ยังไม่ได้มีการจัดกิจกรรม เพื่อสนองความแตกต่างและความสนใจของผู้เรียนเท่าที่ควร แต่เป็นการฝึกกิจกรรมแบบกลุ่ม โดยให้แนวทางในการสอนแก่ครู ดังนี้

1. ครูศึกษาเนื้อหาที่จะสอนอย่างดี รวมทั้งกิจกรรมที่จะใช้ในคอนนั้น ๆ
2. ครูอธิบายเนื้อหาที่จะสอนให้นักเรียนทั้งชั้นหรืออาจจะฝึกให้นักเรียนพูดพร้อมกันให้ถูกต้อง ครั้นแล้วจึง เรียกเด็กที่ครูคิดว่าจะร่วมกับครูทำกิจกรรมให้เพื่อนดูได้อย่างถูกต้องมาซักซ้อมความเข้าใจก่อน แล้วจึงดำเนินการสอนให้นักเรียนทั้งห้องดูเป็นตัวอย่าง อาจจะต้องทำกิจกรรม เดียวกันนั้นซ้ำถึง 2 หรือ 3 ครั้งก็ได้ เพื่อให้เด็กทั้งหมดยกเข้าใจวิธีการ ในบางครั้งครูอาจจะฝึกทั้งห้องเรียนก่อนพร้อม ๆ กันก็ได้

3. ให้นักเรียนทำกิจกรรมเดียวกันในกลุ่มย่อย โดยให้มีการตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขกันเอง บางครั้งอาจจะแต่งตั้งนักเรียนที่เก่งที่สุดทำหน้าที่แทนครูก็ได้

4. ครูเดินตรวจตราให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้ร่วมกิจกรรมโดยทั่วถึงและช่วยแนะนำกลุ่มที่ยังทำไม่ถูกต้อง

5. สำหรับนักเรียนที่อ่อนมาก ครูจะแต่งตั้งให้นักเรียนที่เก่งและมีความรับผิดชอบเป็นที่เลี้ยงสอนเพิ่มเติมนอกเวลา แต่ครูจะต้องคอยหมั่นตรวจสอบว่าที่เลี้ยงทำตามที่ครูมอบหมายหน้าที่หรือไม่ ถ้าไม่ทำก็อาจจะตั้งคนอื่นให้เป็นที่เลี้ยงแทนก็ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2525 : 7)

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวทางที่คู่มือครู English Is Fun Book 1 และ Book 2 ได้เสนอแนะไว้เน้นแสดงให้เห็นกิจกรรมและวิธีสอนที่ทันสมัย เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นที่น่าสนใจ โดยพยายามยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุด ถึงแม้ว่าคณะผู้จัดทำหลักสูตรและสื่อการเรียนจะตระหนักถึงความสำคัญถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนเป็นอย่างดีก็ตาม แต่ก็ต้องประสบปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้ว และก็ยังแก้ไขไม่ได้ ประการแรกได้แก่ ตัวครูผู้สอน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิในการสอนภาษาอังกฤษ ไม่มีประสบการณ์ทางการสอน, ไม่ได้ผ่านการอบรมวิธีสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งทำให้ผู้สอนขาดทักษะและความชำนาญ (พรณีณี สาคริก 2514 : 58)

ประการที่ 2 เป็นปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน นักเรียนในแต่ละชั้นมีจำนวนมากและมีความแตกต่างกัน (มาลีณี จันทวิมล 2511 : 94-101) ทำให้ครูดูแลเอาใจใส่ไม่ทั่วถึง จึงได้พยายามจัดกิจกรรมให้เป็นกลุ่ม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

ดังนั้น คู่มือครูจึงได้เสนอแนวทางการสอนไว้ โดยระบุขั้นตอนของกิจกรรม เวลา และวิธีสอนไว้โดยละเอียด เพื่อที่จะช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ได้ทันที แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมกลุ่มที่กำหนดให้ฝึกนั้น นักเรียนทุกคนจะต้องทำเหมือนกันหมดทั้งชั้น ซึ่งการที่กำหนดให้ทุกคนเรียนรู้เรื่องหนึ่งในระยะเวลาที่เท่า ๆ กัน และด้วยวิธีเดียวกันย่อมเป็นการขัดต่อจิตวิทยาที่ว่า เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

สมุทเทียร แก่นมณี (2524 : 101) ได้ทำการศึกษาและประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคทั่วไปที่ครูพบขณะทดลองใช้หลักสูตร ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนนั้น เนื่องจากเด็กมีสติปัญญาแตกต่างกันมาก แต่ละคนมาจากครอบครัวที่มีสิ่งแวดล้อมต่างกัน ทำให้เด็กบางคนที่ไม่มีความพร้อมทางครอบครัวต้องขาดเรียนบ่อยและเรียนไม่ทันเพื่อน เมื่อทำกิจกรรมเด็กที่เรียนอ่อนมักจะทำไม่ได้ เด็กส่วนมากชอบทำกิจกรรมและไม่ชอบเรียน เด็กเขียนไม่เก่งและลายมือไม่สวย เพราะไม่มีแบบฝึกหัดให้เขียนมาก

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่านับตั้งแต่มีการสอนภาษาอังกฤษขึ้นมา ความเคลื่อนไหวทางด้านหลักสูตรและวิธีสอนได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านวัตถุประสงค์และเทคนิควิธีสอน เป็นสิ่งที่ยังบอกถึงความพยายามที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม การศึกษาถึงพัฒนาการของหลักสูตรภาษาอังกฤษเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงสภาพการนำภาษาอังกฤษมาใช้ในการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ช่วยให้ทราบจุดเด่น และข้อบกพร่องที่ผ่านมา เพื่อจะได้นำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ดีขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ประโยชน์จากการเรียนการสอนได้มากที่สุด

เนื้อหาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา 2521

เนื่องจากการสอนภาษาอังกฤษในระยะเวลาที่ผ่านมา ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ดังนั้นในการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จึงมีการเปลี่ยนทิศทางการเลือกเนื้อหาและวิธีการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 3) ในส่วนของเนื้อหานั้น หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ได้กล่าวถึงเนื้อหาภาษาอังกฤษไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 1-2)

เนื้อหาการฟังและการพูด

1. ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระ พยัญชนะ ตัวอักษรและคำภายในวงศัพท์ 800 คำ
2. ข้อความและโครงสร้างง่าย ๆ เช่น ประโยค คำสั่ง บอกเล่า คำตาม คำตอบสั้น ๆ ตามสถานการณ์ที่สร้างขึ้น

เนื้อหาการอ่าน

1. การอ่านออกเสียงที่สัมพันธ์กับตัวหนังสือ คำและข้อความให้ถูกต้องตาม จังหวะและวรรคตอน
2. การอ่านเรื่องที่ใช้ศัพท์ และรูปประโยคภายในวงที่กำหนด เนื้อเรื่อง เหมาะสมกับวัย
3. การอ่านในใจเพื่อจับใจความ
4. การใช้พจนานุกรม

เนื้อหาการเขียน

1. การคัดและลอกแบบตัวอักษรทั้งตัวพิมพ์และตัว เขียนตามแบบที่กำหนดให้
2. การเขียนตามคำบอก คอบคำถาม เขียนประโยคสั้น ๆ รวมทั้งการใช้ เครื่องหมายวรรคตอน

จากเนื้อหาดังกล่าวข้างต้น จะพบว่า การพูดและการฟัง เป็นทักษะที่จะต้องสอนควบคู่ กันไปและถือเป็นทักษะขั้นต้น ส่วนในขั้นการสอนนั้นเนื้อหาได้แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 5)

1. เนื้อหาในการทบทวนซึ่งได้แก่ คำศัพท์ ประโยคและตัวอักษรที่เรียนมาแล้วใน บทต้น ๆ
2. เนื้อหาใหม่ มีทั้งคำศัพท์ใหม่ ประโยคใหม่และตัวอักษรที่จะสอนในบท
3. เนื้อหาเสริม ซึ่งเพิ่มเติมในบทเรียน ประกอบด้วยเพลงสำนวนต่าง ๆ และ อื่น ๆ

การสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521

ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ไม่ได้จัดอยู่ในประเภทวิชาบังคับ แต่เป็นวิชาเลือกที่นักเรียนจะเรียนได้ตามความสนใจ ดังนั้น ในการสอนครูจึงควร เน้นให้นักเรียน ใช้ภาษาได้ และแนวการสอนควรใช้การฝึกโดยใช้กลุ่ม เป็นศูนย์กลางในการฝึก และใช้กิจกรรมเป็น เครื่องมือ (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 3) นั่นคือ ในการจัดการสอนของครูนั้น ครูจะเป็นผู้ ที่มีหน้าที่ที่จะหาทางให้นักเรียนฝึกภาษาจากการทำกิจกรรมร่วมกับ เพื่อนภายในห้องหรือภายในกลุ่ม ของตน ดวงเดือน แสงชัย (2530 : 13) ได้กล่าวถึงการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันไว้ว่า

เป็นการสอนโดยยึดแนวตามหลักธรรมชาติ คือ การสอนทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียน โดยในขั้นแรก ๆ จะเน้นการฟังและการพูดมากกว่าการอ่านและการเขียน ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ มัลตัน (Moulton, 1968 : 37) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าภาษาคือคำพูด มิใช่การเขียนตัวหนังสือของภาษา ดังนั้นการเรียนภาษาจึงควรเริ่มจากการเรียนด้วยการฟัง และการพูดให้ได้เสียก่อนแล้วจึงเรียนด้วยการอ่านและเขียนต่อไป และ ฟรายส์ (Fries, 1964 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการเรียนภาษาที่สิ้นเปลืองน้อยที่สุดและมีประสิทธิภาพสูงสุดก็คือ การเริ่มต้นเรียนด้วยการพูด

นอกจากการสอนภาษาอังกฤษจะให้ความสำคัญขั้นต้นในเรื่องทักษะการฟังและพูดแล้ว ดวงเดือน แสงชัย (2530 : 8) ยังได้กล่าวถึงการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันไว้ว่า เป็นแนว การสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Approach) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ ภาษาในการสื่อความหมายได้ถูกต้องเป็นหลัก โดยไม่เน้นด้านไวยากรณ์เหมือนการเรียนการสอน เมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา และยังเน้นให้นักเรียนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียนการสอนโดยครูจะลด บทบาทจากการพูดคนเดียวตลอดชั่วโมง ลงมาเป็นพูดเท่าที่จำเป็น และเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกพูด ให้มากที่สุด ซึ่งการสอนแบบสื่อความหมาย นี้ ดวงเดือน แสงชัย (2530 : 9 - 10) ได้กล่าวไว้ว่า มีข้อดีซึ่งพอสรุปได้ดังนี้คือ

1. นักเรียนฟังข้อความเข้าใจและสามารถพูดได้ตอบได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นส่วนมาก
2. นักเรียนกล้าพูดโดยไม่กระตาคอเพราะได้ฝึกมาตั้งแต่ชั้นเริ่มต้นจนเคยชิน
3. นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่ตนพูดภาษาต่างประเทศได้ ถึงแม้จะฟังเรียนได้ ไม่กี่ชั่วโมง
4. ผู้ปกครองภาคภูมิใจที่บุตรหลานพูดภาษาต่างประเทศได้ตั้งแต่เล็ก ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ คนไม่เคยทำได้มาก่อนในสมัยเด็ก ๆ
5. นักเรียนได้ฝึกพูดกับเพื่อน ทำให้สามารถไปฝึกกันนอกเวลาเรียนได้
6. ทำให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม ก่อให้เกิดความสามัคคี
7. นักเรียนไม่เบื่อหน่าย เพราะมีกิจกรรมที่หลากหลาย
8. ลดความเครียดของครู เพราะกิจกรรมการสอนมีชีวิตชีวา
9. ทำให้ครูรู้จักค้นคว้า ปรับปรุงตนเองซึ่งจะเกิดผลดีแก่นักเรียน

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่า การสอนภาษาอังกฤษในัจจุบันนี้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ โดยมีวิธีการสอนโดยยึดแนวความคิดหลักธรรมชาติ คือ การสอนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ดังนั้น ผู้วิจัยจะกล่าวถึง เฉพาะการสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับทักษะการฟังและการพูด ซึ่งจะได้เสนอในลำดับต่อไป

การสอนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ

การฟังและการพูดเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสื่อสารดังที่ ฟาวเลอร์ (Fowler 1965 : 47) กล่าวว่า การที่ผู้เรียนจะสื่อสารภาษาได้ถูกต้อง จำเป็นต้องได้ฟังและได้พูดด้วยสำเนียงของเจ้าของภาษานั้นอย่างสม่ำเสมอ เหตุนี้ผู้เรียนจึงต้องมีทักษะในการจำแนกเสียงที่ได้ยิน ฟังความได้เข้าใจและพูดได้ชัดด้วยสำเนียงของเจ้าของภาษานั้น นอกจากนี้ นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการสอนทักษะการฟังและการสอนทักษะการพูด ดังนี้

การสอนทักษะการฟัง

ดวงเดือน แสงชัย (2530 : 13) ได้กล่าวถึงทักษะการฟังว่า เป็นทักษะที่สำคัญที่สุดจะนำไปสู่ทักษะขั้นต่อ ๆ ไป คือ การพูด การอ่าน และการเขียน

วอลด์แมน (Valdman, 1966 : XV) ได้กล่าวถึงการสอนภาษาในสหรัฐอเมริกาว่า ได้เน้นถึงด้านการฟังเสียงไว้เป็นอันดับแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถที่จะเข้าใจเกี่ยวกับเสียงที่ได้ฟังและความสามารถในการพูดและเน้นถึงการสอนภาษาโดยใช้ครูเจ้าของภาษาในชั้นเรียน หรือใช้วิธีบันทึกเสียงแล้วนำไปสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษา ซึ่ง ฮอลตัน, คิง, มาเทียนและพอนด์ส (Holton, King, Mathien and Ponds, 1961 : 134) ได้กล่าวสนับสนุนว่าในการสอนนักเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษานั้น ควรฝึกทางด้านความเข้าใจในการฟัง (Listening Comprchension) เป็นอันดับแรก

ดวงเดือน แสงชัย (2530 : 13) ได้กล่าวถึงการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษไว้ว่ามี 2 ระดับคือ

1. ระดับเริ่มต้น ซึ่งจะเน้นในการฟังเสียงให้นักเรียนจำเสียงได้และสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง รู้จักสังเกตและจับได้ว่าเสียงต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไร

2. ระดับการฟัง ประโยคและเรื่องราว เพื่อความ เข้าใจซึ่งจะประกอบด้วย การ ฟังเสียงพยางค์ คำศัพท์ ประโยค การสนทนาและฟัง เรื่องราวได้ เข้าใจ

ดังนั้น ในการสอนทักษะ การฟัง ในภาษาอังกฤษ ทุกระดับชั้น ควรให้ฝึกเสียงที่ง่าย และ ไม่เป็นปัญหา ก่อน จากนั้นจึง ฝึก เสียงที่เป็นปัญหา และยากขึ้น

การสอนทักษะการพูด

จรรยา วงศ์สายัณห์ (2516 : 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ว่า " การสอนภาษาต่างประเทศควรเริ่มด้วยการพูดก่อน ควรให้สามารถพูดประโยคที่เป็นแบบฉบับโดยทั่วไป ได้พอสมควร การพูดจะช่วยภาษาเขียนในเบื้องต้น เพราะการคิดนั้นก็คือการพูดกับตนเอง... ในขั้นต้นของการเรียนเราตระหนักได้ว่า การพูดภาษาอังกฤษ ทุกระดับชั้น เป็นบันไดอันจำเป็น ถ้าจะสอนให้ได้ผลต้อง เริ่มที่การพูดก่อน"

ดวงเดือน แสงชัย (2530 : 23) ได้กล่าวถึงการสอนพูดไว้ว่าจะแทรกปนอยู่ กับการสอนฟัง เป็นทักษะที่จะฝึกควบคู่กันไปกับการฟัง เสมอ นอกจากนี้ยัง เน้นอีกว่าการพูดเป็น เครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารยิ่งกว่าการอ่านและการเขียน

การสอนทักษะการพูดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดสื่อสารได้นั้น พอลส์ตัน, และ ซี ซีเลคแมน (Paulston, Selekman, (1978 : 33) ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า " การที่ครูจะให้ ผู้เรียนใช้ภาษาสื่อสารได้นั้น ไม่อาจทำได้ด้วยการสอน แต่ได้จากการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ในชั้นเรียน"

จากแนวคิดนี้เองทำให้ เขาทั้งสองได้เสนอวิธีการฝึกทักษะพูด ซึ่งอาศัยแนวทฤษฎีของ ชอมสกี (Chomsky) และสกินเนอร์ (Skinner) เพื่อให้การฝึกมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ลำดับคือ

- ขั้นที่ 1 การฝึกขั้นกลไก (Mechanical drills)
- ขั้นที่ 2 การฝึกอย่างมีความหมาย (meaningful drills)
- ขั้นที่ 3 การฝึกเพื่อสื่อสาร (communicative drills)
- ขั้นที่ 4 การปฏิสัมพันธ์เพื่อการสื่อสาร (communicative in tevation)

พอลส์ตัน (Paulston) และ ซีเลคแมน (Selekman) เน้นความสำคัญ

ในการฝึก 2 ข้อคือ

1. การฝึกรูปแบบประโยค (pattern practice) อาจเป็นไปตามลำดับ 3
ขั้นแรก แต่ถ้าเวลาไม่อำนวย ควรฝึกกลไกให้น้อยลง และ เพิ่มการฝึกอย่างมีความหมาย และฝึก
เพื่อการสื่อสารแทน

2. ควร เริ่มฝึกเพื่อการสื่อสารนับแต่สัปดาห์แรกของการ เรียนและใช้กิจกรรม เพื่อ
การสื่อสารภายในสัปดาห์ที่ 3

ในการฝึกกิจกรรมปฏิสัมพันธ์นั้น จะต้อง เริ่มฝึกตั้งแต่ขั้นง่าย ๆ โดยการ สร้าง
สถานการณ์ให้นักเรียน ได้ใช้ภาษาตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้ นักเรียนได้คุ้นเคยกับการพูด และ
การฟังภาษาเพื่อการสื่อสาร รวมทั้ง การสื่อสารด้วยท่าทาง และการ แสดงทางใบ้ โดย ที่ครูต้อง
ไม่ถือว่าความผิดพลาดทางไวยากรณ์และการออกเสียง เป็นเรื่อง สำคัญ ถ้าหากไม่ทำให้ความหมาย
เปลี่ยนแปลง จากนั้นจึง ใช้กิจกรรมที่ยากขึ้นและต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น

ขั้นตอนของกิจกรรมการสอนทักษะการพูด

ในการสอนทักษะการพูดซึ่งใช้ เนื้อหาใหม่ของ ภาษา โดยทั่วไปมักแบ่งกิจกรรม การ สอน
ออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ

1. การนำเข้าสู่บทเรียน (presentation) ได้แก่การให้แบบของ ส่วนวน
ภาษาที่ต้องการสอน โดยใช้เทคนิคและอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างความสนใจและเพื่อให้ผู้เรียน
เข้าใจความหมายและวิธีใช้ส่วนวนนั้น ๆ

2. การฝึกฝนแบบจำกัดวง (controlled practice) ขั้นนี้ครูยังควบคุม
การฝึกพูด โดยให้ผู้เรียนฝึกพูดปากเปล่า เพื่อให้สามารถพูดได้ถูกต้องมากที่สุด ขั้นนี้ พอลส์ตัน
(Paulston) และ ซีเลคแมน (Selekman) ได้เสนอให้มีการฝึก 3 ขั้นแรก ดังที่กล่าวมาข้างต้น

3. การฝึกอย่างอิสระ (freepractice) ขั้นนี้ มาเลย์ (Maley) ดัฟฟ์
(Duff) (1979 : 11) เรียกว่าขั้นเสริมแรง (reinforcement) และ พอลส์ตัน และ
ซีเลคแมน เรียกว่าขั้นปฏิสัมพันธ์เพื่อการสื่อสาร (communicative interaction) ขั้นนี้
ผู้เรียนจะได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างแท้จริง ดังนั้นการ เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมจะช่วย
เสริมแรงให้เกิดการ เรียนรู้ด้านคำศัพท์และโครงสร้าง และที่สำคัญก็คือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึก
อย่างมีการควบคุมไปจนถึงการแสดงออกอย่าง เสรี และได้พูดในสิ่งที่คนต้องการพูด ซึ่ง เรื่องนี้

ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศและนักจิตภาษาศาสตร์ เช่น การ เคอร์, จาโคโบวิทส์, กอร์ดอน, นิวมาร์ค, โรเบล, โอลเลอร์ และสปอลสกี (Gaarder, Jakobovits, Gordon, Newmar, Reibel, Oller and Spolsky, Cited by Schulz Bartz 1975 : 55) ได้เห็นพ้องกันว่า การที่จะพัฒนาความสามารถในการสื่อสารนั้น กระทำได้โดยการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ที่มีความหมายซึ่งตรงตามความต้องการที่จะสื่อสารของผู้เรียน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเกี่ยวกับการสอนทักษะการฟัง และการพูดจะพบว่า ทักษะทั้งสองนั้น เป็นทักษะขั้น เริ่มต้นของการ เรียนภาษาและทักษะที่ต้อง สอนคู่กันไป เพราะการ ฟัง และการพูด มีความเกี่ยวข้องกันในการ เรียนรู้ภาษา ของมนุษย์ นั้นเอง

การใช้สื่อประเภทวีดิทัศน์ในการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ

เทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นมากในการจัดการ การเรียนการสอน ในปัจจุบัน การใช้เทคโนโลยีที่เป็นสื่อ การสอนจะช่วยให้ การเรียนรู้และการสอนมี ักเกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น การสอนภาษา ก็เช่นเดียวกัน มีความจำเป็นอย่างยั้งที่ ต้อง ใช้สื่อ การสอน เข้ามาช่วย เพราะการใช้สื่อ การสอนจะช่วยให้ กระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดความอยากรู้อยากเรียนและช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่ได้เรียน ไปนั้น อย่างแม่นยำนากกว่าวิธีสอนแบบธรรมดาที่ไม่ใช้สื่อ การสอนเลย ในบรรดา สื่อการสอนหลาย ชนิด วิดิทัศน์ เป็นหนึ่งในเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่เข้ามา มีบทบาทมากในการ เรียนการสอนภาษา (อมรา แสงจันทร์ 2528 : 48) และในปัจจุบันสถาบัน การศึกษาหลาย แห่ง ที่มีการสอนภาษา อังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศมีความคิดริ เริ่มในการนำ วิดิทัศน์มา เป็นสื่อในการสอนด้วย ทว่า จะ เป็นการพัฒนา การเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มี ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น (วาวแวว ไร่อง สะอาด : 2528 : 1)

ความหมายของ วิดิทัศน์

แมกซ์อินส์ (McInnes) (อ้างถึงใน วาวแวว ไร่อง สะอาด 2528 : 1) ได้ให้ ความหมายของ วิดิทัศน์ไว้ว่า คือวิธีการชนิดหนึ่ง ซึ่งสร้าง ภาพและ เสียงให้ เกิดขึ้นพร้อมกัน โดยการ ใช้กล้องถ่าย อีเล็กทรอนิกส์ เครื่องบันทึก เทปและจอฉาย

ความสำคัญ และประโยชน์ของ วิดิทัศน์ในการ สอนภาษาอังกฤษ

อมรา แสงจันทร์ (2528 : 48-49) ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า วิดิทัศน์ เป็นสื่อ การสอนสมัยใหม่ที่สามารถนำมา ใช้สอนภาษา อังกฤษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะ วิดิทัศน์สามารถ

ที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดความสนใจท เรียนและวิตักศน์สามารถแสดงให้ผู้เรียน เห็นการนำภาษา มาใช้กับสภาพการณ์ที่เหมาะสมและเป็นจริง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียน เห็นการใช้ภาษาที่เจ้าของภาษา ใช้อยู่ในชีวิตจริง แมกซ์โกเวิร์น (McGovern (1983 : 58) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการ ใช้วิตักศน์ในการสอนภาษาว่า ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่มีชีวิตชีวาและน่าสนใจมากกว่า แถบบันทึกเสียง (อ้างถึงในวัฒนธรรม สงวนเรื่อง 2528 : 21) ได้กล่าวถึง วิตักศน์ว่า ผู้เรียนได้ประโยชน์มากจากการที่ได้ฟังภาษาพูด ได้เห็นกิริยาท่าทางที่เป็นจริงในสถานการณ์ ต่าง ๆ กัน ซึ่ง โลเนอร์แกน (Lonergan อ้างถึงใน วาวแวว โรงสะอาด 2528 : 1) ได้กล่าวสนับสนุนเพิ่มเติมว่า วิตักศน์ช่วยให้ผู้เรียน เห็นวัฒนธรรมของชาติอื่น เห็นการสื่อสารโดย การใช้ท่าทาง สีหน้า แววตา เป็น เครื่องบ่งบอกนอกเหนือจากคำพูด ซึ่งคุณสมบัติ เหล่านี้ครูผู้สอน ไม่สามารถอธิบายหรือสร้างให้เกิดขึ้นได้ในห้อง เรียน

ในด้านประโยชน์ของการใช้วิตักศน์ในการสอนภาษาอังกฤษนั้น นักการศึกษาหลาย ท่านได้กล่าว ถึงประโยชน์ของ วิตักศน์ในหลาย ๆ ด้าน บาร์เลย์ (Barley 1977 : 56) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของ วิตักศน์ในการใช้สอนภาษาไว้ คือ

1. เป็นสิ่งดึงดูดใจ กระตุ้นเร้าให้ผู้เรียนสนใจทเรียนอย่างสูง
2. เป็นแหล่งภาษาพูดที่แท้จริง ผู้เรียนได้ฟังภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป
3. ผู้เรียนได้ยินภาษาพูดพร้อม เห็นกิริยาท่าทางประกอบในสถานการณ์ที่เป็นจริง และมีการโต้ตอบที่เป็นจริง
4. เป็นสิ่งทันสมัยทัน เหตุการณ์ ผู้เรียนได้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น รายการข่าวจากโทรทัศน์ การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ เป็นต้น
5. เป็นแหล่งที่ผู้เรียนได้ประสบการณ์ เกี่ยวกับต่างประเทศ
6. เป็นสิ่งที่ทำได้โดยลงทุนไม่มาก เพียงลงทุนครั้งแรกเท่านั้น
7. ผู้สอนสามารถนำมาใช้กับผู้เรียนทุกระดับได้ เนื่องจากสื่อการสอนวิตักศน์ มีรายการที่ใช้สำหรับฝึกทักษะทางภาษาการพูด การฟัง การฟัง เพื่อจับใจความสำคัญ การแสดง กิจกรรมแบบบทบาทสมมติ เป็นต้น

นอกจากนี้ อมรา แสงจันทร์ (2528 : 50-51) ยังได้สรุปให้เห็นถึงข้อดี ของการใช้วิตักศน์ในการสอนภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. สามารถใช้ในห้องเรียนที่มีแสงสว่างได้ ทำให้สะดวกต่อการจัดบันทึกต่าง ๆ

2. เมื่อเครื่องวัดทัศนทำงาน จะมีเสียงเจี๊ยบไม่เป็นการรบกวนสมาธิของ

ผู้เรียนและผู้สอน

3. ขั้นตอนการทำงานและการใช้ทัศนสะดวกและไม่ซับซ้อน

4. ทัศนรุ่นใหม่จะมีตัวเลขบอกเพื่อช่วยในการหาฉากที่ต้องการได้แม่นยำ

5. สามารถใช้ได้กับผู้เรียนกลุ่มเล็ก ๆ หรือใช้เป็นแบบเรียนด้วยตนเองได้

6. ทัศนเป็นสื่อการสอนที่มีความสามารถรอบตัว เช่น

6.1 ถ่ายเทได้

6.2 ยับทึบการจากโทรทัศน์ได้

6.3 ยับทึบการที่ทำขึ้นเองได้

ส่วนประโยชน์ที่ได้รับจากทัศนโดยตรงนั้น อมรา แสงจันทร์ (25 : 50-51)

ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ทำให้ผู้เรียนเห็นภาพที่เคลื่อนไหว ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจใน

บทเรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น

2. ช่วยให้ผู้เรียนจำสิ่งที่เรียนได้แม่นยำ

3. ทำให้เกิดแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน

4. ทำให้ผู้เรียนเห็นการใช้ภาษาของผู้คนที่อยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้ง

การเลือกใช้ภาษา (social registers) ให้เหมาะสมกับบทบาท สถานภาพของบุคคลในสังคม

5. ทำให้ผู้เรียนได้เห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ (setting) และปฏิสัมพันธ์ของตัวละคร (interactions) ซึ่งไม่สามารถนำเข้ามาในห้องเรียนได้

6. ทำให้ผู้เรียนได้เห็นลักษณะท่าทางการสื่อสารกันทางสายตา อากัปกิริยา ทั้งทางสีหน้าและทางกาย

7. ทำให้ผู้เรียนเห็นลักษณะเฉพาะประเพณี วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

(socialcultural seatures)

การเตรียมการสอนโดยใช้วีดิทัศน์

ถึงแม้ว่าวีดิทัศน์จะมีประโยชน์และข้อดีอยู่มาก แต่การนำวีดิทัศน์มาใช้สอนในห้องเรียนนั้น ครูจำเป็นต้องเตรียมการให้พร้อม ทั้งนี้เพราะวีดิทัศน์เป็นสื่อการสอนที่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์มากกว่า 1 ชิ้น นอกจากนี้เนื้อหาในวีดิทัศน์ ครูจำเป็นต้องศึกษาอย่างละเอียด โดยเฉพาะเนื้อหาในวีดิทัศน์ที่นำมาใช้สอนที่เป็นภาพการ์ตูน ครูจำเป็นต้องเลือกให้เหมาะสม ซึ่งในเรื่องนี้ แอลลัน (Allan, 1985 : 29) ได้กล่าวถึงข้อที่ควรคำนึงในการเลือกวีดิทัศน์การ์ตูนไว้ คือ

1. บุคลิกของตัวละครต้องคำนึงว่า มีบุคลิกการแสดง ออกคล้ายบุคลิกของคนหรือไม่ นักเรียนสามารถบรรยายเรื่องราวได้หรือไม่ มีสื่อ เอกสารประกอบวีดิทัศน์การ์ตูนหรือไม่ บุคลิกของการ์ตูนนั้นนักเรียนสามารถแยกแยะและวิจารณ์ได้หรือไม่

2. ภาพ ภาพเป็นสื่อสำคัญของการ์ตูน จึงควรคำนึงว่าภาพสามารถบอกเรื่องราวได้ชัดเจนหรือไม่ ภาษาที่ใช้ยากเกินไปหรือไม่ นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากการดูภาพวีดิทัศน์ได้หรือไม่

3. เสียง อิทธิพลของเสียงและดนตรีที่ใช้เป็นสิ่งสำคัญของวีดิทัศน์การ์ตูนมาก จึงควรคำนึงว่าเสียงที่ได้ยินช่วยให้เข้าใจเรื่องราวได้หรือไม่ เสียงสามารถสื่อให้เข้าใจโดยไม่ต้องเห็นภาพได้หรือไม่

ข้อเสนอแนะในการเลือกสื่อวีดิทัศน์การ์ตูน

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้ เทปวีดิทัศน์การ์ตูนเป็นสื่อจึง เสนอแนะการเลือกสื่อวีดิทัศน์การ์ตูนในการสอนภาษา ควรเน้นที่ภาษาซึ่งใช้ในเรื่องราวของการ์ตูนว่าเป็นภาษาที่ใช้พูดทั่วไปหรือไม่ และเสียงที่ได้ยินไม่ชัดเจนจนยากแก่การที่นักเรียนจะเข้าใจหรือไม่ นักเรียนสามารถจะเสนอความคิดรวบยอด หรือใจความสำคัญของเรื่อง เมื่อดูวีดิทัศน์จบได้หรือไม่

นอกจากครูจะต้องเตรียมเนื้อหาที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนแล้ว ครูจะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านอื่น ซึ่ง อมรา แสงจันทร์ (2528 : 53) ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ครูในการใช้วีดิทัศน์ สอนภาษาอังกฤษไว้ดังนี้ คือ

1. ผู้สอนจะต้อง เลือกบท เรียน เฉพาะ โปร แกรม ที่ เหมาะ สม กับ ระดับ ความ มรู้ ความ สามารถ ของ ผู้ เรียน เท่านั้น ทั้งนี้ มี ใ ต้ หมาย ความ ว่า บท เรียน ใน วิ ตี ท ศ น์ ทู ก ษ นิ ค จะ ใช้ กับ ผู้ เรียน ทู ก ระดับ ได้
2. เมื่อ เลือก โปร แกรม ได้ แล้ว ผู้ สอน จะ ต้อง สึก ษา ท เรียน นั้น ก่อน ที่ จะ นำ ไป ใช้ ใน ห้อง เรียน เพื่อ จะ ได้ ทรู าม ว่า ผู้ สอน จะ ต้อง อธิ บาย อะไร ก่อน ล่วง หน้า และ อะไร ที่ จะ ต้อง อธิ บาย ตาม มา และ จะ ใช้ กิจ การ ม อะไร ใน แค ละ ช่วง ตอน ของ โปร แกรม นั้น
3. ผู้ สอน จะ ต้อง เตรียม ตัว เอง ให้ คู้ น เคย กับ เครื่อง วิ ตี ท ศ น์ ลอด จน การ ใช้ ไม่ ต่าง ๆ ให้ คู้ ล่อง แคล่ว
4. ผู้ สอน สามารถ ใช้ วิ ตี ท ศ น์ ความ คู้ ้วย ลือ การ สอน อ ย่าง อื่น เช่น กระ ตาน คำ บั ต ร คำ แล ม ประ โย ค หรือ แม็ ก ร ทั้ง เครื่อง ฉาย ข้าม ศิ ระ ชะ ตัวอย่าง เช่น ผู้ สอน อาจ หยุด เทป และ ถาม ผู้ เรียน ว่า ใน การ ชู ด เพื่อ แส ดง การ ชอ ร้อง ผู้ แส ดง ใน ฉาก นี้ ใช้ ประ โย ช น์ หรือ คำ ชู ด อ ย่าง ไร หลัง จาก ได้ คำ คอ บ แล้ว ผู้ สอน อาจ แส ดง ประ โย ค ที่ บอ ก การ ชอ ร้อง นั้น โดย ใช้ แล ม ประ โย ค หรือ เชียน อธิ บาย บน กระ ตาน ได้

วาวแวว โรง สะอาค (2528 : 4) ได้ ให้ ข้อ เสนอ แนะ มาง ประ การ ใน การ เตรียม การ สอน โดย ใช้ วิ ตี ท ศ น์ คือ

1. สละ เวลา ดู บท เรียน ดัง กล่าว ล่วง หน้า หลาย ครั้ง ทำ บัน ทึก เป็น ตอน ๆ จด หมาย เลข (counternumber) ของ ตอน ที่ จะ เปิด ข้ำ หรือ หยุด
2. เตรียม คำ ถาม นำ เรือ ง และ สอน ศี ท ล่วง หน้า (preteach) คำ บาง คำ ที่ ผู้ เรียน ได้ ทั บ และ อาจ สร้าง บั ญ หา ให้ ผู้ เรียน ไม่ เข้า ใจ ได้ ผู้ สอน อาจ ทด สอบ ความ มรู้ ของ ผู้ เรียน โดย การ ให้ ทำ แม บ ฝึก หัด ลึ น ๆ (preparation Exercises) และ เฉลย คำ คอ บ
3. เตรียม แม บ ฝึก หัด (work sheet) ของ การ ชู น้ำ (Viewingguide) ให้ ผู้ เรียน ทำ ก่อน ดู หรือ วิ ตี ท ศ น์ เพื่อ กระ คู้ น ผู้ เรียน ให้ เข้า สู้ บ ท เรียน
4. เลือก เทคนิ ค การ สอน ว่า ตอน ไ ด จะ ให้ ผู้ เรียน ดู เฉพาะ ภาพ ฟัง เฉพาะ เสียง หรือ จะ แบ่ง ผู้ เรียน เป็น 2 กลุ่ม ให้ กลุ่ม หนึ่ง ดู เฉพาะ ภาพ อีก กลุ่ม หนึ่ง ฟัง เฉพาะ เสียง แล้ว แล ก เป็ ลี ย น ข้อมู ล กัน (jigsaw viewing)

5. บันทึกรายละเอียดว่าคอนได - จะเน้นเนื้อหาอะไร

5.1 ลักษณะหน้าที่ของภาษา (language functions) ที่บทเรียนนั้นครอบคลุมถึง เช่น การถามและการบอกทิศทาง การขอและการให้อุญาต เป็นต้น

5.2 การเชื่อมต่อกับกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะอื่น เช่น การอ่าน การเขียน หรือการพูด

5.3 การให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาตามแบบที่ได้เห็นจากวีดิทัศน์เพื่อการสื่อสารในเหตุการณ์จริง

6. เตรียมสื่อการสอนประเภทอื่นไว้ใช้ร่วมด้วยตามแต่ความจำเป็น เช่น แผ่นใสหรือประโยคหรือแถบคำ (flash card) เพื่ออธิบายโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่สำคัญ ๆ

นอกจากสิ่งที่กล่าวมาแล้ว ข้อที่ควรคำนึงถึงอย่างสำคัญที่สุดคือ วีดิทัศน์ไม่สามารถใช้สอนแทนครูได้ทุกสถานการณ์ แต่เป็นสื่อที่ช่วยให้การสอนของครูประสบผลสำเร็จมากขึ้น

สื่อวีดิทัศน์จะสามารถใช้สอนบทเรียนใดในบางเนื้อหา ทั้งนี้ครูต้องเลือกดูเนื้อหาที่เหมาะสม

ซึ่งเรื่องนี้ เคอร์ไรด์ (Kerridge, 1982 : 107 : 109) ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ครูในการต้องตัดสินใจเลือกใช้สื่อวีดิทัศน์ในการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา ดังนี้

1. สื่อวีดิทัศน์นี้สามารถสอนอะไรแก่ผู้เรียน
 2. เนื้อหาในวีดิทัศน์มีความสัมพันธ์และเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่
 3. สื่อวีดิทัศน์สามารถนำมาใช้กับวิธีหรือกระบวนการสอนที่ครูสอนได้หรือไม่
 4. จะใช้กิจกรรมการสอนใดที่มีความสัมพันธ์และสามารถปรับใช้กับการใช้
- วีดิทัศน์บ้าง
5. เนื้อหาวีดิทัศน์สามารถแบ่งเป็นคอนไดหรือไม่
 6. สามารถใช้ประโยชน์จากวีดิทัศน์กับผู้เรียนทั่วไปได้หรือไม่
 7. สื่อวีดิทัศน์นี้มีบทบาทเป็นหลักหรือเป็นตัวเสริมในการสอนของครู
 8. ผู้สอนชอบใช้สื่อวีดิทัศน์และสามารถใช้มันได้หรือไม่

ขั้นตอน การใช้สื่อวีดิทัศน์ในการสอน

อมรา แสงจันทร์ (2528 : 54-55) และวาววาว โรงสะอาด (2528 :

54-55) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการใช้สื่อวีดิทัศน์ในลักษณะคล้ายกันซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนในการสอนโดยใช้วีดิทัศน์

ขั้นตอนในการสอนโดยใช้วีดิทัศน์โดยทั่ว ๆ ไป จะมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียม (Preparation for Viewing) เป็นขั้นตอนที่เตรียมตัวผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนอาจใช้คำถาม ถามถึงสภาพเหตุการณ์ (Situation) ที่เกิดขึ้นในฉากแรกของโปรแกรมว่า ผู้เรียนคิดว่าเป็นฉากเกี่ยวกับอะไร เป็นอย่างไร เกิดขึ้นที่ไหน และตัวละครแต่ละตัวมีลักษณะเป็นอย่างไร หรือผู้เรียนคิดว่าตัวละครตัวนี้เป็นใคร ภาษาที่ตัวละครใช้ในฉากมีบอกถึงหน้าที่ (Function) ของภาษาว่าอะไร ผู้สอนอาจใช้ภาษาหนึ่ง (Freeze frames) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและถกเถียง (Discuss) กันได้ด้วย

2. การสอนขั้นแรก (First Viewing) ผู้สอนให้ผู้เรียนดูภาพครั้งแรก แต่ไม่มีเสียง (Silent viewing) และให้ผู้เรียนคาดการณ์และเดาจากภาพว่า ผู้แสดงจะใช้ภาษาตอบกันอย่างไร หรืออะไรจะเกิดขึ้นในตอนต่อไป ผู้สอนอาจเปิดเสียง เป็นบางตอน และปิดเป็นบางตอนเท่าที่ผู้สอนเห็นว่าเหมาะสมกับสถานการณ์และความสามารถของผู้เรียน

3. การสอนขั้นที่สอง (Second viewing) ผู้สอนให้ผู้เรียนดู เทปอีก เป็นครั้งที่ 2 ซึ่งมีทั้งเสียงและภาพ เพื่อที่ผู้เรียนจะได้มีโอกาสตรวจสอบดูว่า ที่ผู้เรียนคาดการณ์ต่าง ๆ ในขั้นตอนที่ 2 นั้นถูกต้องหรือไม่อย่างไร ในขณะเดียวกัน ผู้สอนจะมีโอกาสในขั้นตอนนี้สอน และเน้นเนื้อหาที่ต้องการสอน เช่น การออกเสียง ศัพท์ ไวยากรณ์ การใช้หรือรูปประโยคต่าง ๆ ที่ใช้ในหน้าที่ (Function)

4. ขั้นฝึกและใช้ภาษา (Development and Exploitation) ผู้สอนให้ผู้เรียนนำภาษาที่เรียนในบทเรียนมาใช้ในกิจกรรมซึ่งอาจจัด เป็นคู่ อภิปรายกลุ่ม หรือ แสดงละครให้เกี่ยวกับหัวข้อ สถานการณ์ หรือตัวละครในเรื่อง ผู้สอนอาจเลือกผู้เรียนออกมาแสดงให้เพื่อน ๆ ดูเป็นตัวอย่างหน้าชั้นก็ได้

5. ขั้นเสริมแรง (Reinforcement) ขั้นตอนสุดท้าย เป็นขั้นตอนในการเสริมแรงเพื่อที่ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาที่ฝึกมาแล้วในขั้นตอนที่ 3 และหน้าที่ของภาษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แม่นยำขึ้น โดยให้ผู้เรียนฟัง เฉพาะเสียง และฝึกการใช้ภาษาเหล่านั้นโดยใช้ศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเทปบทเรียนนั้น

การใช้สื่อวีดิทัศน์สำหรับการสอนภาษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาจุดสำคัญของ การใช้สื่อวีดิทัศน์ คือ การควบคุมในด้านปริมาณ และความซับซ้อนของภาษาที่จะใช้กับนักเรียน ครูต้องจำกัดระดับของเนื้อหา เพื่อให้ นักเรียนทุกคน เข้าใจได้ ครูต้องจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่ผู้เรียนใช้เรียน ครูต้องทำให้การเรียนการสอนดูง่าย และง่ายต่อการ เลียนแบบ

บทบาทสำคัญของ การสื่อวีดิทัศน์ในระดับนี้ คือ การนำผู้เรียนให้เข้าไปสู่โลกแห่งการใช้ภาษาที่แท้จริง โดยการใช้สื่อของภาษาที่ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งใช้ในระดับ เนื้อหาของผู้ เริ่ม เรียน นี้การ เลือกสื่อวีดิทัศน์ที่เหมาะสมสามารถจะถ่าย โยงภาษาจากวีดิทัศน์ไปสู่สถานการณ์จริงภายนอกห้องเรียนได้ และสามารถเชื่อมโยงสถานการณ์จากวีดิทัศน์สู่สถานการณ์จริงได้ ถ้าผู้เรียนสามารถมองเห็นและจดจำภาษาที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งได้รับประโยชน์ 2 ประการคือ

1. วีดิทัศน์แสดงให้เห็นให้ผู้เรียน เห็นว่าเขาได้เรียนภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง
2. วีดิทัศน์ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจว่าเขาสามารถใช้ภาษาได้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ตามที่เรียนรู้จริง

ดังนั้น ทาง เลือกสื่อวีดิทัศน์สำหรับระดับนี้ จึง ควร เป็นสื่อที่สามารถสนับสนุนประสบการณ์ทั้งด้านภาษา และสถานการณ์ที่เขาจะพบจริงในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นพื้นฐานในการ เรียนระดับสูงต่อไป (Allan, 1985 : 73)

เคอร์ไรด์(Kerridge 1982 : 111) ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอนในการใช้วีดิทัศน์ในการ เรียนการสอนพอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. แนะนำผู้ เรียน เกี่ยวกับวีดิทัศน์ที่จะใช้สอนอย่างกว้าง ๆ เพื่อไม่ให้ นักเรียนงง หรือไม่เข้าใจในการ เรียน
2. ระหว่างการแนะนำวีดิทัศน์ที่จะให้นักเรียนดู ครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า เมื่อนักเรียนดูแล้วไม่จำเป็นต้อง เข้าใจในสิ่งที่เห็นหรือได้ยินไปทั้งหมด เพื่อไม่ให้ นักเรียนหวาดกลัวต่อสิ่งที่ จะดูหรือได้ยินจากวีดิทัศน์

3. อธิบายให้นักเรียนรู้ว่า นักเรียนจะเรียนใน เนื้อหาหรือประโยคบาง ส่วนจาก วิดิทัศน์เท่านั้น ตามจุดประสงค์ ของการสอนที่ครูตั้งไว้

4. ระหว่างที่นักเรียนดูวิดิทัศน์ ครูต้องนั่งอยู่กับนักเรียนด้วย ไม่ใช่ยืนข้าง โทรทัศน์ เพื่อสร้างบรรยากาศให้ครูมีส่วนร่วมในการ เป็นผู้คนหนึ่ง

5. ถ้าเป็นไปได้ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้เครื่องมือด้วย เช่น ย้อนภาพ หยุดภาพ เป็นต้น

6. เพื่อให้การสอน เป็นไปอย่างราบรื่น ควรตั้งตัวเลข เลือกเนื้อหาไว้ล่วงหน้า นอกจากนี้ยังมีเทคนิคปลีกย่อยอื่น ๆ ที่ใช้กับการสอนโดยใช้วิดิทัศน์อีก คือ (อมรา แสงจันทร์ 2528 : 53-54)

1. ผู้สอนอาจใช้ถามหรือการถามตอบ เพื่อสำรวจว่าผู้เรียนเข้าใจฉาก (scenes) ลักษณะนิสัยตัวละคร (characters) หรือไม่

2. ผู้สอนอาจใช้วิธีการ เปรียบเทียบต่าง ๆ ในบทเรียนในเทปโทรทัศน์ นั้นว่า แต่ละฉากมีการใช้ภาษาที่นอกหน้าที่ (function) เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

3. ผู้สอนอาจหยุดเทปเพื่อสอบศัพท์โครงสร้างของภาษา ประเพณีวัฒนธรรม หรือรายละเอียดอื่น ๆ

4. ผู้สอนอาจใช้ภาพช้า (low-speed) เพื่อเน้นสถานการณ์ (non-verbal elements) ท่าทาง (gestures) พฤติกรรม (behavior) ของตัวละคร

5. ผู้สอนอาจใช้วิธีให้ผู้เรียนใช้การ เตะ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดและกระตุ้น ให้ผู้เรียนได้แสดงออก เช่น ตัวละครในฉากนี้จะใช้คำพูดใดตอบอีกคนหนึ่งว่าอย่างไรหรือการ ได้เคยใช้ประโยคนี้ออกหน้าที่ (function) ในภาษาว่าอะไร เป็นต้น

6. ผู้สอนอาจใช้กิจกรรมที่เป็นกลุ่ม (group work) เป็นคู่ (pair work) หรือเป็นละคร (role play) เช่น ให้ผู้เรียนแสดงเป็นตัวละครในเรื่อง หรือผู้เรียนอาจแต่ง บทสนทนาขึ้นเอง โดยใช้หัวข้อเรื่อง เดิมก็ได้

7. ผู้สอนอาจใช้การแลกเปลี่ยนข้อมูล (jigsaw techniques) คือ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะมีข้อมูล (information) ที่ต่างกัน แต่ละกลุ่มจะไม่เห็นข้อมูลของกัน และกันแล้วนำข้อมูลนั้นมาแลกเปลี่ยนกัน เพื่อจะประกบกันเข้า เป็นรูปร่าง หรือเป็นภาพ ดัง เช่น ภาพที่นำมาต่อกันเป็นภาพประสาณ (jigsaw) ยกตัวอย่าง เช่น แบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกจะดูเฉพาะภาพ กลุ่มที่ 2 ฟัง เฉพาะเสียง กลุ่มที่ดูเฉพาะภาพจะเป็นผู้ที่ตั้งคำถาม โดย

โดยให้กลุ่มที่ฟังเสียงตอบคำถาม หลังจากถามตอบกัน เป็นที่พอใจแล้ว ผู้สอนจะให้ผู้เรียนในกลุ่มที่ถามคำถามหรือกลุ่มที่ดู เฉพาะภาพ เป็นผู้เล่าว่า เกิดอะไรขึ้นใน เทปหรือละคร เรื่องนั้น

การใช้สื่อวีดิทัศน์ในการ สอนทักษะการฟังและการพูด

ในงานวิจัยนี้มีผู้วิจัยมุ่ง ศึกษา การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้ สื่อวีดิทัศน์ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงได้รวบรวม เอกสารที่เกี่ยวข้องในเรื่อง การใช้สื่อวีดิทัศน์สอนในทักษะ ดังกล่าว ซึ่งจะได้เสนอในลำดับต่อไปนี้

การใช้สื่อวีดิทัศน์ในการสอนทักษะการฟัง

วัฒนธรรม สงวน เรือง (2528 : 23-26) ได้กล่าวถึง การสอนทักษะการฟัง โดยใช้วีดิทัศน์ไว้ว่า ผู้สอนไม่ควร เรียกร้องความคล่องจากผู้เรียนมากหรือเร็วเกินไป ควร ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ และได้ เสนอ แบบฝึกหัดทักษะการฟังขั้นต้นไว้อีกเช่น

1. แบบฝึกหัดตอบถูกหรือผิด (True/False Statement)
2. แบบฝึกหัด เลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple choice questions)

สำหรับแบบฝึกหัดทั้งสองนี้ผู้สอนต้อง เตรียมแบบฝึกหัดที่ไม่ยาวเกินไป อาจจะได้ ประโยคที่สำคัญบนแผ่นใสก่อนหรือหลังชมรายการ แล้ว ผู้สอนควรใคร่ครวญดูว่า ต้องการ เปิด รายการนั้นให้ผู้เรียนดูกี่ครั้งก่อนให้ เริ่มทำแบบฝึกหัด เพื่อจะได้ไม่เสีย เวลาในการทำแบบฝึกหัด นานเกินไป

3. การ เติมความถี่ลงในช่องว่าง (Listening grids)

ผู้สอนให้ตาราง แบบฝึกหัดก่อนแล้วให้ผู้ เรียนชมรายการวีดิทัศน์ เติมเครื่องหมาย ในช่องจำนวนความถี่ของคำที่ได้ยิน

ตัวอย่าง

	1	2	3	4	5	6	7	8
bicycle	✓							
cigarette			✓					
omlette				✓				
camera						✓		

4. การรวบรวมคำเป็นหมวดหมู่ (Compilation of list)

ผู้สอนให้ผู้เรียนชมรายการแล้วให้จดสิ่งที่ได้ยิน จดรายชื่อสิ่งที่ได้ยิน ให้จดที่แสดงถึงความชอบ (preference) ให้จด วลี (phrase) ที่เป็นสำนวนชาวอเมริกัน เช่น

Hi, There.

That's O.K.

It's a pretty rough area.

That's great!

5. เติมคำลงในช่องว่าง (Gap filling)

ข้อที่ฟังระมัดระวังเกี่ยวกับแบบฝึกหัดนี้ คือ การเติมคำควรจะเป็นเรื่องเดียวกัน เช่น ครั้งที่หนึ่งให้เติมคำคุณศัพท์ทั้งหมด ครั้งที่สองให้เติมคำทักทายกัน เป็นต้น ผู้เรียนต้องใช้สมาธิอย่างมากในการฟังและดูรายการ ดังนั้น ในการเติมคำควรให้เติม 1 คำ ในทุก 15 วินาที ไม่ควรให้เติมคำบ่อยเกินจำนวน เวลา

6. กล่าวสรุป (Summary)

ผู้เรียนดูรายการทั้งหมดแล้วกล่าวสรุปรายการนั้น ๆ เป็นภาษาแม่หรือเป็นภาษาต่างประเทศ อันเป็นเป้าหมายในการฝึก

7. เรียงเรียงลำดับเหตุการณ์ (Ordering the sequences)

ผู้สอนให้ผู้เรียนชมรายการจนจบ 1 ครั้ง และให้ประโยคต่าง ๆ บนแผ่นใส และให้เรียงลำดับเหตุการณ์ ตัวอย่างเช่น ในรายการ At home in Britain ปีโตรส (Petros) และมิกโค (Mikko) นักเรียนชาวต่างชาติเชิญครอบครัวที่พักอยู่ด้วยไปรับประทานอาหารเย็นและหลังจากนั้นกลับบ้านมาพบ สตีเฟน (Stephen) ซ้อมละคร

List the events in the correct order

1. They invite Mr. and Mrs. Johnson.
2. They discuss the menu.
3. A photographer takes a photograph.
4. They decide to go to a Greek restaurant.
5. Two people drop out.
6. They order their meal.
7. They decide to go to a disco.

8. When they arrive home they find stephen rehearsing.

8. เดิมเครื่องหมาย คำข่องที่ได้ดูรายการ (Who said what in the grid) ตัวอย่าง เช่น รายการ Follow me

ประโยค	The man	The woman	The girl
I can't go.			
Let's walk there etc.			

การใช้สื่อวิทัศน์ในการสอนทักษะการพูด

ผู้สอนสามารถใช้สื่อการสอนวิทัศน์กับผู้เรียนให้เกิดความมั่นใจในการออกเสียงคำ ประโยค และการพูดภาษาต่างประเทศอย่างถูกต้องชัดเจนและเข้าใจว่าสิ่งที่ได้พูดนั้นหมายถึง สิ่งใด การใช้สื่อการสอนวิทัศน์กับการฝึกทักษะแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

- ก. ระหว่างเปิดรายการให้ผู้เรียนดูให้ทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมไปด้วย
- ข. ให้ทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมภายหลังจากดูรายการจบแล้ว
- ค. ระหว่างการเปิดรายการให้ผู้เรียนดู

1. พูวลีที่ปรากฏบนจอภาพซ้ำกันหลาย ๆ ครั้ง (Repetition of phrase with captions)

ผู้สอนไม่ควรแก้ไขสิ่งที่ผู้เรียนออกเสียงทุกคำพูด เพราะจะทำให้ผู้เรียน ขาดความมั่นใจและท้อถอย ในการเปิดรายการผู้สอนควรทำดังนี้

- 1.1 เปิดรายการทั้งหมดให้ผู้เรียนดูจนจบ
- 1.2 กรอ เทปกลับ
- 1.3 เปิดรายการและหยุดให้ผู้เรียนพูดซ้ำตามคำ วลี ประโยคที่ปรากฏ

บนจอภาพ ผู้สอนอาจจะหยุดให้ออก เสียง เป็นช่วง (frame)

2. พูวลีที่ไม่ปรากฏบนจอภาพ (Repetition of phrase without captions)

"I was completely unaware of time ผู้เรียนจะพูดประโยค
ที่ปรากฏในรายการว่า "I had no idea what the time was. เช่นนี้ เป็นต้น

6. หยุดภาพให้ผู้เรียนพรรณนาฉาก (Stop Frame Description)

ผู้สอนเปิดรายการให้ผู้เรียนดูจนจบ หลังจากนั้นกรอเทปกลับและหยุดภาพ
เป็นตอนให้ผู้เรียนพูดอธิบายแต่ละฉากโดยอาจให้ผู้คนละ 1 ประโยคต่อกันไปจนจบ

เช่น ผู้เรียนคนที่ 1 พูด "The waiter brings breakfast to
his room.

เช่น ผู้เรียนคนที่ 2 พูด "Mr. Smith opens the door for him."

7. แต่งบทพูดสนทนา (Dialogue construction)

ผู้สอนเปิดรายการให้ผู้เรียนดูจนจบ กรอเทปกลับและฉายภาพใหม่
โดยไม่มีเสียง แล้วให้ผู้เรียนแต่งบทสนทนา ในแบบฝึกหัดที่ไม่มีบทสนทนาที่กำหนดตายตัว

8. ให้งมือเมื่อได้ยินและพูดซ้ำอีกครั้ง (Hand up when you hear and
repeat)

ผู้สอนให้คำ วลี หรือประโยคที่จะปรากฏในรายการก่อนแล้วเปิดรายการ
เมื่อผู้เรียนได้ยินคำ วลี หรือประโยคใดให้งมือและพูดซ้ำสิ่งที่ได้ยิน

ข. หลังจากดูรายการจบแล้ว แบบฝึกหัดและกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ได้ คือ

1. การตั้งคำถามซึ่งกันและกัน (Questions) กิจกรรมนี้ผู้เรียนจะจับคู่
กันหลังจากดูรายการจบแล้ว ให้ผู้เรียนคนที่ 1 ตั้งคำถาม 3 คำถาม และคนที่ 2 คอบตาม
รายการที่ได้ดูตัวอย่างคำถาม เช่น "What did he do after breakfast?"

"Where could he cash money?"

"Did he know where the bank was?"

2. การทำท่าทางประกอบเรื่อง (Mime cues)

เป็นกิจกรรมคล้ายบทบาทสมมติ (Role play) โดยแบ่งนักเรียนเป็น
2 กลุ่ม หรือ เป็นคู่ เมื่อดูรายการจบแล้วให้ฝ่ายหนึ่งแสดงท่าทางและออกฝ่ายพูดประโยคตามท่าทาง
โดยฝ่ายที่แสดงได้ดูรายการ แต่ฝ่ายพูดประโยคไม่ได้ดู แต่เดาประโยคตามท่าทางที่แสดง

ตัวอย่าง

"Hello!"

"What time is it?"

3. แต่งบทสนทนา (Reconstitute Dialogue) ผู้สอนให้คำสำคัญ

(Key word) บนแผ่นใสหรือกระดาน เช่น

Francis	Jane
help.....	Take it.....
thank you.....	sit...
please put it...	No.....

และให้นักเรียนแต่งบทสนทนาจากคำที่ครูให้เหล่านี้ และตัวละครตามที่ครูกำหนด หรือให้นักเรียนสมมติชื่อตัวละครเอง

การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยเทคนิคการสอนด้วยวีดิทัศน์

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งวิจัยการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยการสอนด้วยวีดิทัศน์ 6 วิธี ซึ่งผู้วิจัยเลือกจากเทคนิคการสอนด้วยวีดิทัศน์ของ แอลสัน (Allan) ซึ่งเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเหมาะสมกับเนื้อหาของวีดิทัศน์ที่ใช้เป็นเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัย วิเคราะห์เนื้อหาในเทปวีดิทัศน์ชุด MU22Y แต่ละตอน ซึ่งมีทั้งหมด 6 ตอน พร้อมทั้งพิจารณาเทคนิควิธีสอนของแอลสัน 6 วิธี ที่คัดเลือกมาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาในเทปวีดิทัศน์ทั้ง 6 ตอน ได้เนื้อหาและเทคนิควิธีสอนที่เหมาะสมดังนี้

ตอนที่ 1 ใช้เทคนิควิธีที่ 1 ให้ดูรายการตลาด เพื่อให้นักเรียนได้ฟังภาษาที่ใช้ในเนื้อหาทั้งหมดและฝึกให้นักเรียนประมวลความคิดเพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหา ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายสำหรับการเริ่มต้นสอนและเหมาะสมกับเนื้อหาซึ่งไม่ซับซ้อน

ตอนที่ 2 ใช้เทคนิควิธีที่ 2 ให้ดูเนื้อหาเป็นตอนหรือช่วง เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาและเหตุการณ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเป็นช่วง ๆ เนื่องจากสถานการณ์ของฉากในบทละครตอนนี้ต่างกัน มีความซับซ้อนขึ้นจึงควรแบ่งเนื้อหาเป็นช่วง ๆ

ตอนที่ 3 ใช้เทคนิควิธีที่ 3 ให้ดูภาพโดยปิดเสียง เพื่อฝึกทักษะทางภาษา โดยให้นักเรียนได้เห็นสถานการณ์ก่อนการได้ยินเสียง ซึ่งใช้ภาพเป็นสิ่งเร้าเพื่อให้เกิดจินตนาการของการสร้างบทสนทนา ทำให้สามารถวินิจฉัยทักษะทางภาษาของนักเรียนได้โดยสามารถใช้ฝึกให้นักเรียนสร้างบทสนทนาได้

ตอนที่ 4 ใช้เทคนิคที่ 4 ให้ฟังเสียงโดยไม่เห็นภาพ เพื่อเร้าให้นักเรียนคิดและอภิปรายว่า จากเสียงที่ได้ยินควรเป็นสถานการณ์ใด และเพื่อเน้นให้เห็นความแตกต่างระหว่างการสื่อสารด้วยการฟังและพูดกับการเห็นภาพ

ตอนที่ 5 ใช้เทคนิคที่ 5 แบ่งกลุ่มฟังเสียงกับดูภาพ เพื่อประสานความคิดเห็นของนักเรียนสองกลุ่มด้วยเนื้อหาเดียวกัน แต่สถานการณ์การเรียนรู้ต่างกัน นักเรียนทั้งสองกลุ่มจะนำความรู้ที่ได้รับมาประสานกันระหว่างกลุ่มฟังเสียงกับกลุ่มดูภาพ

ตอนที่ 6 ใช้เทคนิคที่ 6 แบ่งกลุ่มฟังเสียงและดูภาพกับฟังเสียงอย่างเดียว เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของนักเรียน 2 กลุ่ม ด้วยวิธีประสานการรับรู้ (jigsaw)

จากนั้นนำเนื้อหาและเทคนิควิธีสอนมาสร้างแผนการสอนตามขั้นตอนการสอนของแต่ละเทคนิควิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 ให้ดูรายการโดยตลอด เป็นวิธีที่ฝึกให้นักเรียนฟัง และจับใจความในการสร้างความเข้าใจกับเนื้อเรื่องโดยครูให้ดูรายการ ตั้งแต่ต้นจนจบ แล้วให้นักเรียนสรุปเนื้อหาของเรื่องจากภาพที่ดูและประโยคที่ได้ยิน จากนั้น ฝึกทักษะฟัง-พูด โดยใช้ประโยคจากเนื้อหาในวิดิทัศน์ตอนที่ดู ด้วยกิจกรรมการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมตัวนักเรียนก่อนดูวิดิทัศน์ ดังนี้

1. ครูบอกจุดสำคัญของเรื่อง และอธิบายศัพท์สำคัญ
2. ตั้งคำถามนำไปสู่จุดสำคัญของเรื่องหลาย ๆ คำถาม
3. ตั้งคำถามซึ่งนำไปสู่คำตอบที่เป็นจุดสำคัญของเรื่องหรือ

สรุปเรื่องให้นักเรียนเข้าใจได้ 1 คำถาม

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนดูวิดิทัศน์ตลอดเรื่อง โดยครูคอยสังเกตไม่ให้นักเรียนจดข้อความหรือตอบคำถามใน work sheet ขณะที่ดูเพื่อไม่ให้นักเรียนพลาดเนื้อหาหรือข้อความบางตอนไป

ขั้นที่ 3 อภิปรายเนื้อหา ศัพท์ และรูปประโยคที่ใช้ในวิดิทัศน์

ขั้นที่ 4 ฝึกทักษะการฟังและการพูดด้วย work sheet ที่กำหนด

วิธีที่ 2 การแบ่งเนื้อหาเป็นช่วงหรือตอน เป็นวิธีที่ฝึกให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อเรื่อง และเหตุการณ์เป็นช่วง ๆ เพื่อให้นักเรียน เกิดจินตนาการและการลำดับเหตุการณ์ เมื่อนักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องช่วงที่ 1 แล้วจึงให้ดูช่วงที่ 2 และ 3 ต่อไป ด้วยกิจกรรมการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ตั้งคำถามนำสำหรับ เนื้อหาตอนที่ 1

ขั้นที่ 2 ให้ดูวิดิทัศน์ เนื้อหาตอนที่ 1

ขั้นที่ 3 อภิปรายเนื้อเรื่อง เพื่อหาคำตอบสำหรับคำถามตอนที่ 1 ทำตามลำดับขั้น เช่นนี้เรื่อยไปจนหมด เนื้อหา ถึงตอนสุดท้าย จึงเปิดวิดิทัศน์ให้ดูเนื้อหาซ้ำ ตั้งแต่ตอนแรก ถึงตอนสุดท้าย โดยตลอดเพื่อสรุปใจความทั้งหมด

ขั้นที่ 4 ฝึกศัพท์ รูปประโยค และทักษะการฟังการพูดด้วย

วิธีที่ 3 การให้ดูภาพโดยปิดเสียง เป็นวิธีการฝึกทักษะทางภาษา โดยให้นักเรียนได้เห็นบทบาทสถานการณ์ก่อนการได้ยิน ซึ่งใช้ภาพ เป็นสิ่งเร้า เพื่อให้เกิดจินตนาการของการสนทนา จะทำให้สามารถวินิจฉัยทักษะทางภาษาของนักเรียนได้ ตามกิจกรรมการสอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขึ้นเตรียมการ ทำดังนี้

1. บอกให้นักเรียนเตรียมดูภาพ เหตุการณ์ซึ่งไม่มีเสียงพูด หรือบรรยายภาพ แล้วให้นักเรียนคิดลำดับเหตุการณ์ตามคำถาม ซึ่งครูเตรียมถามไว้ล่วงหน้า

2. เหตุการณ์ที่ให้อ่านจะเกี่ยวกับสถานการณ์ ไม่เน้นคำพูด

ขั้นที่ 2 เปิดเครื่องให้นักเรียนดูเหตุการณ์ (ปิดเสียง)

ขั้นที่ 3 อภิปรายเหตุการณ์เป็นกลุ่ม แล้วจับบันทึกไว้ (ภาษาไทย) และแต่ละกลุ่มอภิปราย เหตุการณ์ที่สรุปได้

ขั้นที่ 4 กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง-พูด

กิจกรรม A : ให้ดูภาพ เหตุการณ์โดยไม่ฟัง เสียงอีกครั้งแต่ในขั้นนี้ให้นักเรียนดูภาพ แล้วหยุดภาพหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนเดาว่าตัวละครจะพูดกันอย่างไรบ้าง เพื่อรวบรวมเป็นบทสนทนาและให้นักเรียนแสดงละคร

กิจกรรม B : ให้ดูภาพ เหตุการณ์ซ้ำพร้อมฟังเสียง เพื่อตรวจสอบบทสนทนาที่นักเรียนช่วยกันแต่งว่าตรงตาม เหตุการณ์ใน เรื่องหรือไม่

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนแสดงละครสนทนาตามเหตุการณ์อีกครั้งพร้อมตอบคำถามตาม Work sheet

วิธีที่ 4 การให้ฟังเสียงโดยไม่เห็นภาพ ซึ่งการฟังเสียงเป็นสถานการณ์ทางภาษาอย่างหนึ่ง ซึ่งใช้เพื่อเร่งให้นักเรียนได้คิดและเกิดการอภิปรายระหว่างกันว่า เสียงที่ได้ยินควรจะเป็นภาพสถานการณ์ใด เพื่อเน้นให้เห็นความแตกต่างระหว่างการสื่อสารด้วยภาษาพูดกับการเห็นภาพและเพื่อฝึกทักษะในการฟังเพื่อจินตนาการบุคลิกของตัวละครและฉากของสถานการณ์ว่า จากเสียงที่ได้ยิน ตัวละครหรือฉากจะเป็นอย่างไร โดยตอบคำถามว่า เสียงใคร และที่ไหน เป็นต้น ด้วยกิจกรรมการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

1. ใช้การ์ดคนที่นักเรียนรู้จักให้นักเรียนดูภาพตัวการ์ดก่อน แล้วอธิบายถึงบุคลิกสำคัญของการดูว่ามีจุดเด่นหรืออุปนิสัยอย่างไร ตัวการ์ดคนมักอยู่ในสถานการณ์ใด และแก้ปัญหาด้วยวิธีใด
2. ถ้านักเรียนไม่รู้จักกับบุคลิกของตัวการ์ดคน ให้สมบัติชื่อและครูแนะนำอธิบายให้นักเรียนรู้จัก โดยเล่าเรื่องราว ๆ ให้นักเรียนเข้าใจว่าครูจะให้นักเรียนดูอะไร
3. จัดนักเรียนให้อยู่ในสภาพที่ไม่สามารถมองเห็นภาพวิดีโอทัศน์ เพื่อให้นักเรียนใช้จินตนาการจากการฟังเสียง พร้อมทั้งครูเตรียมคำถามว่า เช่น คนนี้เป็นบทของใคร ตัวการ์ดคนกำลังทำอะไร นักเรียนได้ยินเสียงอะไร ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การลำดับเรื่อง

ขั้นที่ 3 อภิปรายเนื้อหา ศัพท์ ประโยค และตอบคำถาม ทำแบบฝึกหัด

วิธีที่ 5 การแบ่งกลุ่มพหุฟังเสียง กับพูดภาพเป็นวิธีการฝึกเพื่อประสานความคิดของนักเรียนสองกลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ดูภาพ และกลุ่มที่ 2 ฟังเสียง โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน แต่สถานการณ์การเรียนต่างกัน แล้วให้นักเรียนสองกลุ่มนำการรับรู้ที่ได้มาประสานเข้าด้วยกัน (Jigsaw) เพื่อให้ได้เนื้อหาที่สมบูรณ์ ด้วยกิจกรรมการสอนดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 แบ่งนักเรียนเป็น 2 พวกคือ A และ B ให้นักเรียนกลุ่ม A เข้าไปในห้องเพื่อฟังเสียงจากวิดีโอ โดยไม่เห็นภาพ และกลุ่ม B อยู่ในห้องซึ่งดูภาพจากวิดีโอโดยไม่ฟังเสียง ก่อนจะแยกนักเรียนทั้งสองกลุ่มให้ครูแจกคำถามแก่นักเรียนก่อนทุกคน

ขั้นที่ 2 เมื่อรูปภาพหรือฟังเสียงตามกิจกรรมที่ครูจัดให้แล้ว ให้นักเรียนอภิปราย คำถามและตอบคำถามที่ครูแจก

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนกลุ่ม A จับคู่กับกลุ่ม B เพื่อเปรียบเทียบคำตอบของ คำถามแต่ละข้อ

ขั้นที่ 4 รวบรวมข้อมูลคำตอบที่ได้จากกลุ่ม A และ B มาเปรียบเทียบกัน ในขั้นนี้จะเห็นความแตกต่างและวัดได้ว่านักเรียนแต่ละกลุ่มมีความเข้าใจอย่างไร

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ดูวิดีโอและฟังเสียงไปพร้อมกัน เพื่อวัด ความสามารถในการจินตนาการ เรื่องราวและตรวจคำถามจากนั้นฝึกกิจกรรมฟัง-พูด Work sheet

วิธีที่ 6 การแบ่งกลุ่มหาคำศัพท์และกลุ่มฟังเสียงวิธีการฝึกคล้าย เทคนิคที่ 5 คือ เพื่อประสานความคิดของนักเรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 รูปภาพและฟังเสียง กลุ่มที่ 2 ฟังเสียงอย่างเดียว แล้วให้นักเรียน 2 กลุ่ม สรุปเนื้อหาและนำมาเปรียบเทียบกัน ด้วยเทคนิควิธีสอน ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ A และ B ให้กลุ่ม A นั่งหันหลัง ให้จอภาพเพื่อฟังเสียงอย่างเดียว กลุ่ม B ให้รูปภาพและฟังเสียง ครูแจกคำถามให้นักเรียน ทั้ง 2 กลุ่ม

ขั้นที่ 2 ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายคำถามและตอบคำถาม

ขั้นที่ 3 เปรียบเทียบคำตอบและอภิปรายคำตอบระหว่างกลุ่ม

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มดูภาพและฟังเสียงไปพร้อมกันและตรวจ คำตอบจากนั้นฝึกกิจกรรมฟัง-พูดตาม Work Sheet

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าเอกสารประกอบการวิจัยปรากฏว่า ยังไม่มีผู้ทำการวิจัยด้านการสอน ด้วยเทคนิคการสอนด้วยวิดีโอ ผู้วิจัยจึงศึกษาเฉพาะเอกสาร ซึ่งมีผู้เขียนและเสนอแนวการ สอนดังกล่าวไว้ข้างต้น เป็นแนวในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยอื่น ๆ ประกอบการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ประณีต ไรท์โตประการ (2511) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการใช้โทรทัศน์การสอนประกอบวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ" ผลการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการสำรวจอุปสรรคและทัศนคติของครูผู้ใช้ มีการศึกษาผลการเรียนโดยหาคะแนนเฉลี่ยจากข้อทดสอบวัดความเข้าใจดังนี้

นักเรียนเก่ง 12 แขวง 54 คน (ซึ่งครูประจำชั้นเป็นผู้เลือก) ได้คะแนนเฉลี่ย 75.06% นักเรียนจากแขวงต่าง ๆ 720 คน ได้คะแนนเฉลี่ย 60.01% นักเรียนเก่งและนักเรียนทั่วไป 374 คน ได้คะแนนเฉลี่ย 62.18% ในด้านทัศนคติ ครูสอนมากชอบใช้รายการโทรทัศน์ เพราะมีวิธีการสอนและอุปกรณ์การสอนที่ดีกว่า

สำนวน มณีเรือง (2513) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจทัศนคติการใช้โทรทัศน์การสอนที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา" โดยออกแบบสอบถามนักเรียนที่เรียนทางโทรทัศน์ ชั้น ป.กศ. ปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ผลการสำรวจครั้งนี้ นักเรียนสนใจการเรียนทางโทรทัศน์มากกว่าการเรียนในชั้นเรียนธรรมดา ทำให้นักเรียนต้องเอาใจใส่บทเรียน และมีความรับผิดชอบตัวเองมากกว่าเดิม การเรียนทางโทรทัศน์ไม่ทำให้เบื่อหน่าย การเรียนทางโทรทัศน์ไม่จำเป็นต้องมีอาจารย์คอยควบคุมชั้นเรียน ในชั้นเรียนควรมีเครื่องมือติดต่อกับครูผู้สอน นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการสอนทางโทรทัศน์ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนลดต่ำลง นักเรียนยังต้องการที่จะเรียนโดยตรงจากครู

วณี รัตนวงศ์ (2514) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้ วีดิโอ เทป กับการสอนโดยไม่ใช้วีดิโอ เทป" ทำการทดลองสอนนักเรียนชั้น ป.กศ. ปีที่ 2 จำนวน 2 กลุ่ม ที่มีความสามารถทางสติปัญญาเท่ากัน กลุ่มละ 30 คน กลุ่มหนึ่งเรียนจากเทปบันทึกภาพ อีกกลุ่มเรียนจากครูโดยตรง บทเรียนที่ทำการทดลองนี้สอนโดยครูคนเดียวกัน ทดลองรวม 5 ครั้ง หลังจากทดลองแต่ละครั้งให้นักเรียนทำข้อสอบวัดความเข้าใจที่มีคอบทเรียนนั้น ๆ ผลการเรียนโดยทั่วไปของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน แต่บทเรียนที่มีวัตถุประสงค์จะให้ผู้เรียนเห็นรายละเอียดของอุปกรณ์การสอนได้ดีกว่า

คุณิต วิชัยดิษฐ (2514) ได้วิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการสอนด้วย เทปโทรทัศน์กับการสอนในชั้นเรียนธรรมดา โดยทดลองกับนักเรียนชั้น ป.กศ.ปีที่ 1 จำนวน 90 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน การแบ่งกลุ่มอาศัยความสามารถเฉลี่ยในการเรียนโดยทั่วไปของแต่ละกลุ่มเท่า ๆ กัน โดยใช้คะแนนเฉลี่ยจากผลการสอบในภาคเรียนที่ 1 เป็นเกณฑ์ ทั้ง 3 กลุ่ม ในการทดลองแต่ละครั้งใช้เวลาครั้งละ 50 นาที โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนแรก 30 นาที สำหรับใช้สอน ตอนหลัง 20 นาที สำหรับการทดสอบ มีการดำเนินการทดลองดังนี้

ครั้งที่ 1 ให้กลุ่ม ก เรียนด้วยโทรทัศน์แล้วทดสอบทันที

ครั้งที่ 2 ให้กลุ่ม ข เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้ภาพยนตร์สลับประกอบการสอน แล้วทดสอบทันที

ครั้งที่ 3 ให้กลุ่ม ค เรียนด้วยวิธีสอนแบบธรรมดา แล้วทดสอบทันที

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการใช้เทปโทรทัศน์กับการสอนที่ใช้ครูสอนโดยตรงนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากการสอนสองวิธีดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุชาติ โทธิวิทย์ (2515) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ โดยการสอนแบบบรรยาย แล้วใช้ภาพยนตร์ข่าวคำประกอบกับการสอนโดยใช้โทรทัศน์วงจรปิด สำหรับการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ระดับชั้น ป.กศ." โดยบันทึกเทปโทรทัศน์จากบทเรียน 9 เรื่อง และมีภาพยนตร์ข่าวคำประกอบต่อท้ายการบรรยายและบันทึกลงเทปแต่ละเรื่อง โดย เทปที่บันทึกการสอนแบบบรรยาย และต่อท้ายด้วยภาพยนตรนั้นใช้เวลาเรื่องละ 40 นาที กลุ่มทดลอง ก. เรียนจากการบรรยายธรรมดาต่อท้ายด้วยการฉายภาพยนตร์ประกอบ กลุ่มทดลอง ข. ให้เรียนจากเทปโทรทัศน์ เมื่อจบการทดลองครั้งที่ 9 ทำการทดสอบทันที ผลการทดลองมีดังนี้

1. ผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปของกลุ่มที่เรียนโดยวิธีบรรยาย กับกลุ่มที่เรียนโดยโทรทัศน์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่ม เก่ง พบว่าผลการเรียนรู้ของกลุ่มที่เรียนโดยวิธีบรรยายดีกว่าผลการเรียนรู้ของกลุ่มที่เรียนโดยโทรทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. กลุ่มปานกลาง ผลการเรียนรู้ของกลุ่มที่เรียนโดยวิธีบรรยาย และกลุ่มที่เรียนโดยโทรทัศน์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โอกาส ศรีสะอาด (2516) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา (2516) โดยใช้โทรทัศน์วงจรปิด" โดยทดลองกับนักเรียนชั้น ป.กศ. ปีที่ 2 แบ่งจำนวน 4 กลุ่ม 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มควบคุม อีก 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง นักเรียนกลุ่มละ 30 คน ทั้ง 4 กลุ่ม แบ่งออกเป็น 2 คู่ มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 1 กลุ่ม เป็น 1 คู่ แต่ละคู่จัดให้มีคะแนนความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เท่ากัน ในกลุ่มควบคุมทั้ง 2 กลุ่ม เรียนจากครูโดยตรง ขณะเดียวกัน บันทึกรายการการสอนทั้งหมดไว้ ให้กลุ่มทดลองเรียนจากเทปบันทึกภาพในช่วงเวลาพักไป ทำการทดลองรวม 8 ครั้ง หลังจากการทดลองแต่ละครั้งให้นักเรียนทำข้อทดสอบ วัดความเข้าใจ และความจำที่มีต่อบทเรียนนั้น ๆ ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบนำมาทดสอบความแตกต่างของความมีนัยสำคัญ ผลการวิจัย สรุปว่า การเรียนโดยทั่วไปของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน แต่บทเรียนที่เกี่ยวกับการคำนวณ เรียนจากครูโดยตรงได้ผลดีกว่าเรียนจากโทรทัศน์ และการเรียนจากโทรทัศน์ยังจำเป็นต้องใช้ครูควบคุม ให้คำอธิบายเพิ่มเติม

วิษณุ สุวรรณเพิ่ม (2519) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาชั้นสูงในการเรียนวิชาการศึกษา 18" พฤติกรรมการสอนวิทยาศาสตร์จากชุด เทปบันทึกภาพและจากการบรรยาย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าการเรียนวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาชั้นสูง จากการเรียนโดยการบรรยาย และเรียนจากเทปบันทึกภาพ ได้ผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 นั่นคือผลการเรียนของนักศึกษาดังกล่าวที่เรียนวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนวิทยาศาสตร์จากเทปบันทึกภาพ ได้ผลดีกว่าการเรียนจากการบรรยาย

งานวิจัยของต่างประเทศ

รอสส์เตอร์ (Rossiter, 1974) แห่งมหาวิทยาลัย เพนซิลวาเนีย ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Children's Susceptibility to TELEVISION ADVERTISING : A BEHAVIORAL TEST OF COGNITION AND ATTITUDE" โดยการสัมภาษณ์เดกระดับเกรด 1, 3 และ 5 ใช้คำถามที่วัดการเรียนรู้ และทัศนคติ ผลการวิจัยสรุปว่า เด็กจะเริ่มเรียนรู้ และมีทัศนคติต่อต้าน และรู้จักมีเหตุผลของตนเองในการพิจารณาโฆษณาสินค้าทางโทรทัศน์ เมื่อเด็กมีวุฒิภาวะมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กในระดับเกรด 5 ขึ้นไป เด็กชั้นต่ำกว่านี้จะคล้อยตาม และเชื่อการโฆษณามาก และแม้ว่าเมื่อเด็กมีวุฒิภาวะมากขึ้นจนใช้เหตุผลพิจารณาว่าจะเชื่อไม่เชื่อโฆษณาแล้วก็ตาม แต่ธรรมชาติก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการทำให้เด็กรู้สึกคล้อยตาม การโฆษณาสินค้าทางโทรทัศน์ได้

สตรซ์เลคกี (Strzlecki, 1972) แห่งมหาวิทยาลัย โอเรกอน ได้ทำการวิจัยเรื่อง "AN INVESTIGATION TO DETERMINE THE AVAILABILITY AND UTILIZATION OF TELEVISION IN THE INSTRUCTIONAL ACTIVITIES OF PUBLIC SCHOOL TEACHERS IN THE STATE OF ORAGON" โดยสำรวจแบบบรรยายของบุคลากร และผู้ตัวอย่างประชากร จากรายชื่อนักศึกษามัธยมศึกษา ที่ลงทะเบียนศึกษาภาคฤดูร้อน แบบสำรวจแบ่งเป็น 3 ส่วน รวมทั้งสิ้น 23 ข้อ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูโรงเรียนรัฐบาล 39.5% ใช้โทรทัศน์ในกิจกรรมการสอน ครูส่วนมากยกกว่าโทรทัศน์ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสนใจ ความเข้าใจ ชยัน และค้นคว้ามากขึ้น การอบรมขบวนการใช้โทรทัศน์นั้นจะถูกจำกัดไป เฉพาะการใช้เครื่องบันทึกภาพ ซึ่งครูทั้งหลายคิดว่าได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ครู 24% บอกว่ามีการนำโทรทัศน์โรงเรียน และโทรทัศน์ศึกษา ใช้บ่อยมากในวิชาศิลปศึกษา และ 31.5% บอกว่าใช้น้อยในวิชาทางภาษา ส่วนโทรทัศน์การค้าถูกนำไปใช้มากในวิชาสังคมศึกษา คือ 18.5 ศิลปและภาษา 15.4% พลศึกษา 12.5% วิทยาศาสตร์ 11.5% อุปสรรคของผู้ใช้โทรทัศน์ก็คือ การจัดตารางเวลาออกอากาศที่ไม่สะดวกต่อผู้ชม

คาร์เนอร์ (Carner 1962) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Wan Evaluation of Teaching Reading to Element pupils through Closed-Circuit TV." เพื่อประเมินผลการสอนทางโทรทัศน์วงจรปิด โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ป. 6 โรงเรียนคอร์ทแลนด์ (Cortland public school) โดยเรียนวิธีอ่านจากโทรทัศน์ทุก ๆ วัน ผักผ่อนการอ่านและความเข้าใจศัพท์ สรุปผลการวิจัยไว้ว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านและความเข้าใจศัพท์ สรุปผลการวิจัยไว้ว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ ได้รับความรู้ในการอ่าน เพิ่มขึ้นมากกว่าการเรียนในชั้นธรรมดา ซึ่งเรียนตามปกติที่โรงเรียน

คูลีแมนส์ (Keulemans 1975) แห่งมหาวิทยาลัยโคโรราโด ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Television in Australian Post-Secondary Education : The next ten years" โดยให้เหตุผลว่าการมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งด้านอาชีวศึกษา (Post-Secondary vocational education) และสายสามัญในรอบสิบปีข้างหน้า นั้นมีแนวโน้มที่ต้องการการศึกษามากขึ้นในทุก ๆ ทาง โทรทัศน์เท่านั้นที่จะให้การศึกษาดังด้าน การศึกษาและความต้องการของสังคม ซึ่งถ้ากล่าวถึงการศึกษานอกระบบ (External Education) โทรทัศน์ก็เป็นส่วนที่สำคัญและเป็นในรูปชุดการสอน (Learning packages)

โบเรนและซีเกล (Bobren and Seigal 1960) ได้วิจัยเรื่อง "Student Toward Closed Circuit Instruction Television" เพื่อสำรวจทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการสอนโดยใช้โทรทัศน์วงจรปิด กับการสอนแบบธรรมดาในวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย 37 แห่ง สรุปผลการวิจัยว่า นิสิตนักศึกษามีความเห็นว่าการสอนแบบธรรมดา กับสอนโดยโทรทัศน์วงจรปิด ไม่แตกต่างกัน การศึกษาจากผลการสอบกลางเทอมของ ทั้ง 2 กลุ่ม ก็ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่นักศึกษาให้ความเห็นว่า การเรียนจากโทรทัศน์ ต้องใช้เวลาศึกษาเพิ่มเติม หลังจากการเรียนมากกว่าการสอนแบบธรรมดาจากอาจารย์สอนจริง ๆ อีกมาก

สรุปผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า ผู้เรียนส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนโดยใช้
โทรทัศน์ และมีความสนใจการเรียนทางโทรทัศน์มากกว่าการเรียนซึ่งไม่ใช่โทรทัศน์ ส่วน
ด้านการเปรียบเทียบผลการสอนด้วยเทปโทรทัศน์กับการสอนโดยการบรรยายไม่แตกต่างกัน
อาจเนื่องจากครูให้ผู้เรียนเรียนจากโทรทัศน์โดยให้ดูภาพโทรทัศน์ไปตลอดจนจบ โดยไม่มี
กลวิธีทางการสอนหรือขั้นตอนการสอบประกอบการเรียนจากโทรทัศน์ จึงทำให้ผลการทดลอง
ไม่แตกต่างหรือต่ำกว่าการเรียนโดยวิธีอื่น

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เสนอเทคนิควิธีสอนแบบต่าง ๆ ของ แอลสัน (Allan)
โดยทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยการ
ใช้วีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย